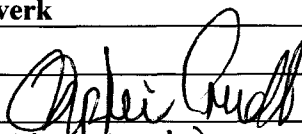
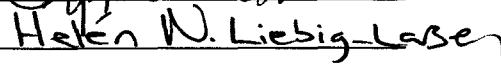

KSK-notat nr.:22/2012 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Mjeldeelva kraftverk AS/Mjeldeelva kraftverk		
Fylke/kommune:	Troms/Tromsø		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Helen N Liebig-Larsen	Sign.:	
Dato:	19 APR 2012		
Vår ref.:	NVE 200800442 -22		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Søknad om tillatelse til bygging av Mjeldeelva kraftverk i Tromsø kommune, Troms fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	7
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse	7
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	12
NVEs vurdering	16
NVEs konklusjon	22

Sammendrag

Mjeldeelva kraftverk AS har søkt om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Mjeldeelva kraftverk i Tromsø kommune. Kraftverket vil få en installert effekt på 1,6 MW og største slukeevne vil bli ca. 1,42 m³/s. Det vil utnytte et fall på 140 meter og midlere års produksjon vil bli om lag 5,25 GWh. Det søkes også om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg.

Kraftstasjonen vil ligge på østsiden av Mjeldeelva ca. 350 m fra riksvei 862. Influensområdet har en vegetasjonsmessig lav diversitet. Rødlistearten oter har jaktmarker oppstrøms influensområdet, og fjellvåk har hekkeplass 1 km øst og nordøst for inntaksområdet. Det er teoretiske hekkemuligheter for fossefall tilknyttet elva. Den øvre delen av influensområde brukes som beiteområde for elg. Området er relativt fritt for menneskelige inngrep. Det vil bli bygget 170 m ny vei inn til kraftstasjonen. Det er også planlagt en midlertidig anleggsvei som etter at anleggsarbeidet er avsluttet omgjøres til en ca. 1300 m lang permanent, kjøresterk del av terrenget fra kraftstasjonen til inntaket.

Tromsø kommune mener reduksjon i vannføringen vil være den mest vesentlige negative konsekvensen av en eventuell utbygging. De ber videre om at forholdet rundt oterens bruk av elva som trekkvei vurderes nærmere. De konstaterer at en utbygging av Mjeldeelva er i konflikt med

kommuneplanen. Fylkesmannen i Troms mener de viktigste utfordringene er knyttet til rødlistearten oter og tap av inngrepsfrie områder. De mener det er viktig med ytterligere informasjon om hvordan en minstevannføring vil påvirke elva på vinteren, og foreslår samtidig en heving av minstevannføring til 5-persentilen. Reindriftsforvaltningen Troms uttaler at planområdet trolig vil berøre trekkleier, men ikke på en slik måte at området gjøres utilgjengelig for trekk. De påpeker at det må påregnes avbøtende tiltak med redusert aktivitet i kalvings- og brunstperiodene. Videre ønsker de at anleggsveien fra kraftstasjonen skal være stengt for allmenn motorisert ferdsel. Eier av industribygget nedstrøms kraftstasjonen, Stein Tjosaas, forutsetter at vannkvalitet og vannmengde opprettholdes ved vanninntaket på kote 14. Eimund Engenes opplyser at det ikke foreligger noen avtale mellom utbyggerne av Mjeldeelva og Synnøvjord kraftverk om overføring av vann fra nedbørsfeltet til Mjeldeelva.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 5,25 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De to siste årene har NVE klarert om lag 1,3 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Mjeldeelva vil være et bidrag til en fornybar energi produksjon med svært begrensede miljøeffekter. Hensynet til landskapsmessige verdier er imidlertid vektlagt og NVE mener at ulempene kan avbøtes ved at det blir sluppet tilstrekkelig minstevannføring hele året og at anleggsveien avsluttes som en kjøresterk del av terreng og revegeteres etter endt anleggsarbeid. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført mener NVE at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

NVE mener at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Mjeldeelva kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Mjeldeelva kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Mjeldeelva kraftverk AS, datert 30.06. 2010:

"Mjeldeelva kraftverk AS (SUS) planlegger å utnytte deler av fallet i Mjeldeelva til kraftproduksjon og søker herved om følgende tillatelser:

- 1. Etter lov av 24. november 2000 om vassdrag og grunnvann om tillatelse til:*
 - Bygging av Mjeldeelva kraftverk i samsvar med framlagte planer.*
- 2. Etter lov av 29. juni 1990, nr 50 om produksjon, omforming, omsetning og fordeling av energi om tillatelse til:*
 - Bygge og drifte Mjeldeelva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftliner/kabler som beskrevet i søknaden."*

Mjeldeelva kraftverk, hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	10,7
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	22,4
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	66,0
Middelvassføring	m ³ /s	0,71
Alminnelig lavvassføring	m ³ /s	0,068
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,196
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,052

KRAFTVERK

Inntak	moh.	155,0
Utløp	moh.	15,0
Lengde på berørt elvestrekning	M	1000
Brutto fallhøyde	m	140,0
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,308
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,42
Slukeevne, min, antatt	m ³ /s	0,07
Tilløpsrør, diameter	mm	800
Tilløpsrør, lengde	m	685
Installert effekt, maks	MW	1,6
Brukstid	timer	3200

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,95
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	3,30
Produksjon, årlig middel	GWh	5,25

ØKONOMI

Byggeskostnad	mill.kr	15,10
Utbyggingspris	kr/kWh	2,88

Mjeldeelva kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR		
Ytelse	MVA	1,8
Spenning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	1,8
Omsetning	kV/kV	0,69/24

**NETTILKNYTNING
(kraftlinjer/kabler)**

Lengde	km	Ca. 150
Nominell spenning	kV	24

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende merknader til søknaden:

Fylkesmannen i Troms uttaler i brev datert 1.11.2010:

” ...

Vurdering av søknaden

Fylkesmannen i Troms har i den siste tiden mottatt flere søknader om kraftutbygging i Tromsø kommune. To av disse sakene, Mjeldeelva og Synnøvjordelva, finnes på Kvaløya. I et slikt tilfelle anbefaler vi at sakene blir vurdert på en samlet måte. En samlet vurdering vil føre til bedre forståelse av hvordan småkraftprosjekter vil påvirke miljøet, samfunnet og strømforsyning i en kommune, evt. et fylke.

Tromsø kommune har også kommet med en lignende uttalelse angående søknaden for Sennedalselva kraftverk. Tromsø kommune anbefaler at konsesjoner for småkraftverk i kommunen blir utsatt til høsten 2012, etter revisjon av den nåværende kommuneplanen er ferdig.

Vi har tidligere anbefalt at det lages planer der småkraftverk i en kommune eller region kan vurderes samlet. Storfjord kommune har for eksempel laget en egen kommunedelplan for småkraftverk. Etter vannressurslovens § 22 kan vassdragsmyndigheten uten videre utsette eller avslå en søknad om konsesjon som gjelder et vassdrag når det er satt i gang samlet planlegging.

Det vil være naturlig å utsette behandlingen av småkraftverk i Tromsø kommune dersom kommunen vedtar oppstart av slik planlegging. Dette begrunner vi med at dersom mange søknader om småkraftverk er sluttbehandlet, vil en kommunedelplan for småkraftverk få mindre betydning.

Biologisk mangfold

*Området ble befart i september 2007 av Geir Arnesen fra Norconsult AS. Befaringen viste kun trivielle plantearter i utbyggingsområdet. Forekomster av karplanter, lav og moser som ble observert i området var relativt artsfattige, og er av lite interesse. I de bratte sørvendte skrentene ut mot sjøen videre vestover fra Mjelde vokser bustnype (*Rosa mollis*). Dette er verdensnordgrense for denne arten.*

*Det er rapportert at elva tidligere er brukt som hekkeplass for fossefall (*Cinclus cinclus*), men arten ble ikke observert på befaringen. Ca. 1 km øst og nordøst fra tiltaksområdet finnes det hekkelokalteter for fjellvåk (*Buteo lagopus*). Det er ikke forventet at et eventuelt tiltak skal forstyrre arten.*

*En utbygging er vurdert til å ha middels negativ konsekvens for oter. Den Eurasiatisk oteren (*lutra lutra*) bruker Mjeldeelva som trekkvei for å nå andre områder på Kvaløya. Dvs at trekkveien har betydning utover Mjeldeelva. Den eurasiatiske oteren er en rødlisteart og klassifisert som sårbar. Bygging av kraftverk vil ha som effekt at oteren ikke lenger kan bruke elva som trekkvei.*

Vi vil også nevne at naturtypen tangvoller finnes ved elvemunningen av Mjeldeelva, den er karakterisert som en viktig naturtype. Naturbasen beskriver området som en steinete strand med brede utviklede tangvoller.

Inngrepsfrie områder i Norge (INON)

Utbyggingen vil ha en negativ betydning for inngrepsfrie naturområder i Norge (INON). Selve Mjeldeelva kraftverk vil medføre et netto tap av INON sone 2 areal på ca. 0,7 km², mens INON sone 1 blir redusert med ca. 1,3 km². Sett i sammenheng med de andre søknadene som venter å få svar, vil eventuelle konsesjoner føre til et stort tap av INON arealer for Tromsø kommune. Dette er en viktig grunn til at en samlet vurdering for Tromsø kommune er svært nødvendig om vi skal ta en bærekraftig beslutning. For definisjoner av soner se "Retningslinjer for små vannkraftverk" fra OED.

Avbøtende tiltak

Utbygging av Mjeldeelva vil føre til en mye lavere vannføring både på vinteren og sommeren. Utbyggeren har foreslått minstevannføring for å unngå eventuelle negative konsekvenser. Det er foreslått en minstevannføring som vil være 105 l/s om sommeren og 65 l/s om vinteren. På årsbasis er dette 12 l/s høyere enn tilsvarende alminnelige lavvannføring, men fortsatt en lavvannføring om sommeren. Miljøvernavdelingen mener at minstevannføringen bør heves til en 5-persentil vannføring om sommeren, dvs. 0,194 m³/s.

Det kom også frem i søknaden at en redusert vannføring på noen strekninger i elva kan føre til bunnfrysing på vinteren. Det er en del usikkerhet rundt om dette skjer i dag, men bunnfrysing er noe man gjerne unngår. Bedre opplysning om hvordan en minstevannføring skal fungere i denne elva på vinteren er nødvendig. En avklaring kan for eksempel gis i en sluttbefaring.

Vannforskriften

I vannforskriftens § 4 står det at:

"Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand, i samsvar med klassifiseringen i vedlegg V, og når det gjelder kjemisk tilstand også oppfylle kravene i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 17."

Per i dag er Mjeldeelva karakterisert til å ha ingen risiko for ikke å oppnå miljømål i tråd med vannforskriften innen 2021. Bygging av et småkraftanlegg vil medføre at miljøtilstanden i elva blir redusert, sannsynligvis fra en "svært god" tilstand til "god" som definert i Veileder 01:2009 "Klassifisering av miljøtilstand i vann". En slik forringelse av miljøtilstand er tillatt under § 12 (ny aktivitet eller ny inngrep) dersom det skyldes ny bærekraftig aktivitet m.m.

Naturmangfoldloven

Fylkesmannen i Troms vil påpeke at saken nå også må vurderes etter naturmangfoldlovens prinsipper. Vi ber dere ta utgangspunkt i naturmangfoldlovens formål (§ 1) som sier "Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur".

Ved all utøving av offentlig myndighet som gjelder natur, jf. naturmangfoldlovens § 7, skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn. I beslutningen skal det komme fram hvordan prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt under vurderingen av saken. Manglende vurdering etter disse prinsippene regnes som saksbehandlingsfeil, på lik linje med brudd på § 17 i forvaltningsloven "forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt".

Konklusjon

Fylkesmannen i Troms vil først og fremst be NVE om å vurdere utbygging av Mjeldeelva i sammenheng med de andre kraftutbygningene og søknadene om småkraftverk i Tromsø kommune. Mange av disse planlagte prosjektene medfører store inngrep i hva som i dag er nesten uberørt terreng. Vi anbefaler at det settes i gang samlet planlegging for bruk eller vern av vassdrag for et større område, jf. Vannressurslovens § 22.

Når det gjelder Mjeldeelva kraftverk er det tap i inngrepsfrie områder og oteren som står på rødartsliste, som er de største negative effektene av en utbygging. Det blir også viktig å få mer informasjon om hvordan en minstevannføring skal påvirke elva på vinteren, samt vurdere en heving av minstevannføring fra alminnelig lavvannføring om sommeren til 5-persentil vannføring dvs., 0,194 m³/s. En endelig vurdering av minstevannføring og landskap kan gjøres i en sluttbefaring."

Troms fylkeskommune uttaler i brev datert 27.10.2010:

"...

Kulturetaten ved Troms fylkeskommune har befart de deler av tiltaksområdet som syntes mest interessante med tanke på funn av hittil ukjente automatisk fredete kulturminner. Det ble ved befaringen ikke påvist kulturminner eller kulturmiljø av verneverdig karakter. Vi har på bakgrunn av dette ingen merknader til høringen."

Statens vegvesen uttaler i brev datert 26.10.2010:

"...

Statens vegvesen har ingen prinsipielle innvendinger mot byggingen av kraftverket. Vi forutsetter at det søkes om avkjørsel fra riksveg 862 til kraftstasjon. Søker bes om å ta kontakt med oss for søknadsskjema og videre arbeid med dette."

Stein Tjosaas uttaler i brev av 28.8.2010:

"...

Eier av 55/63 Industribygg tilknyttet elva, og medeier av nedre del av Mjelde-elva.

Dette bygget er tidligere Mjelde Settefisk hvor det ble drevet smolt produksjon i flere år, fram til konkursen i Dåfjord-gruppen. Senja Aquafarm leide så bygninga i noen år. Men med de priser som var på smolt, fant ikke Senja Aquafarm det drivverdig, og bygget ble solgt. I dag drives bygget som utleie bygg med en 6-8 arbeidsplasser. Vann til bygges taes fra elva.

I våre langsiktige planer tror vi lakseprisen vil fortsette å stige og bygget kan igjen brukes til smolt-produksjon. Et stykke ovenfor bygget er det en demning for oppsamling av vann. Her er det satt opp et bygg med vannsiler og avstengnings ventiler. Vann-tilførselrøret til bygget er på 15". Jeg ser det som svært viktig at utløpsvann fra kraftstasjonen tilkommer elva et godt stykke ovenfor demninga til smolt-anlegget, slik at dagens kvalitet og vannmengder opprettholdes. Det er særlig viktig at minste vannføring ikke reduseres.

Jeg vil også informere om at jeg har eksklusive vannrettigheter fra elva og disse er tinglyst. I søknadspapirene er mitt bygg nevnt som et lite industri-bygg på kote 14, som er nedlagt. Etter min mening er det forholdsvis stort bygg etter nord-norske forhold. Totalt 1750 m². Og bygget er i høyeste grad i drift.

Den tinglyste vannrettigheten fra elva er jeg ikke villig til å fraskrive meg retten til. Synes det er underlig at jeg ikke er blitt orientert om dette prosjektet på et tidligere tidspunkt, for vannretten kan vel ikke selges flere ganger."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 4.4.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"...

1. *Stein Tjosaas, Leirstadveien 981, 9101 Straumbukta*

Vatnet frå det planlagde kraftverket vil bli ført tilbake til elva oppstrøms "demningen" som er etablert i elvelaupet, for vassuttak til industribygget. Dermed vert ikkje vassmengda i dammen redusert som følge av utbygginga. Den foreslegne slepp av minstevassføring + naturleg tilseg til elva nedanfor inntaket utgjær ca. 22 % av normalvassføring i elva oppstrøms kraftverket.

2. *Statens vegvesen, Region nord, Pb. 1403. 8002 Bodø*

Under utarbeiding av Teknisk plandokument for kraftverket vert det søkt om permanent avkjørsle og ev. midlertidige avkjørsle.

3. *Troms fylkeskommune, kulturetaten*

Ingen merknadar.

4. *Fylkesmannen i Troms*

Ein kan klart sjå fordelar med ei plan som samla sett ser på konsekvensane for småskalakraftverk på fylkesnivå, men ei slik plan burde i så fall vore under utarbeiding allereie då slike utbyggingar ikkje er av nyare dato. Plana tek tid å utarbeide og det tek tid å samle inne alle prosjekta for felles vurdering. Dette vil sette tiltakshavarane på "vent" i verste fall i fleire år framover. Fornøybar og miljøvenleg kraft vert ikkje utnytta. Slik sett meiner utbyggjar at arbeidet med utarbeiding av fylkesvise planar og utbyggingane må gå parallelt, fram til ferdigbehandla plandokument føreligg. Kva dette har å seie for gjeldande lovverk veit vi ikkje.

Tap av INON-område utgjær samla 2 km², noko som er relativt lite sett i samanheng av at slike inngrepet stort sett skjer utan for områder med store inngrep frå før. Skal ein utnytte naturgitte verdier er dette vanskeleg å få til utan at "noko" vert ofra. Mjeldeelva kraftverk har overordna planar om å ivareta naturen på best mogeleg måte, under og etter utbygging.

Året har tørre, middel og våte periodar noko som vil variere vassstanden i elva i lag med slepp av minstevassføring. Ein vil dermed ha periodar med låg vassføring og ein vil ha periodar med flaumvassføring eller vatn som ikkje maskina sluker. Utbyggjar vurderar derfor slepp av foreslegen lågvassføring til å være tilstrekkeleg for å ivareta livet langs elva, her også oterens mogelegheit for vandring.

Når det gjeld slepp av minstevassføring vil dette følge krav som NVE stiller til slike system."

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

I etterkant av befaring mottok NVE følgende merknader til søknaden:

Tromsø kommune, Byutvikling uttaler i brev av 20.01.2012:

" ...

Innledningsvis konstateres at omsøkt utbygging av kraftverk, med etablering av inntak, ny rørgate og anleggsveger, samt kraftstasjon og utløp ikke samsvarer med ny arealdel til kommuneplan for Tromsø, slik den ble vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn av kommunestyret den 28. september 2011. Det aktuelle området er lagt ut som landbruk-, natur-, friluft- og reindriftsområde, og det er videre lagt inn bestemmelser om byggeforbud langs selve vannstrengen. "

A. SØKNADEN I ET OVERORDNET PERSPEKTIV

" ...

Det vises også til det store antallet søknader om konsesjon. Tromsø kommune har tidligere bedt om at avgjørelsen av konsesjonsspørsmålet finner sted atter at det foreligger en samlet vurdering og plan, som en temaplan (kommunedelplan) etter plan- og bygningslovens bestemmelser. Vi kan ikke se at NVE har svart på vår anmodning. Videre vises til søknad om konsesjon for utbygging av småkraftverk i Synnøvjordelva og at det er søkt om å avrenning fra en mindre del av Mjeldeelvas nedslagsfeltet til Synnøvjordelva.

B. MJELDEELVA — VURDERING AV UTBYGGINGEN OG UTREDNINGSMATERIALET

[...]

Landskap

Inntrykkssterke landskapselmenter tilknyttet Mjelde-elva er selve vannstrengen, med dens stryk og vannfall. Reduksjon i vannføring vil være den vesentligste negative varige virkningen av en utbygging. Elva framstår imidlertid ikke som et svært markant og eksponert landskapselement i en større sammenheng, og reduksjonen vil dermed i første rekke redusere opplevelseskvaliteten knyttet til ferdsel langs elva.

Gjennom utbyggingen av inntaksdam, og særlig rørgate og anleggsveg vil områdets preg av urørthet svekkes. Det er etter måten en stor og skrånende markflate som berøres av disse anleggsarbeidene. Hele strekningen som anlegget strekker seg over er under skoggrensa, og forholdene ligger slik sett til rette for revegetering, som på sikt vil dempe inntrykket av de inngrep som gjøres.

Selve inntaket er mulig å løse som en kulp/mindre dam uten store inngrep i eksisterende terrengformasjoner, og dessuten vil eksisterende vegetasjon dempe virkningen av terrenginngrepet sett på avstand.

Inngrep i terreng og landskap kan også reduseres om rørgate legges i anleggsveg, der det ikke er nødvendig av stigningsforhold med helt separate traseer.

Friluftsliv

Området er ikke et typisk utfartsområde, men nyttes som et tur- og jaktområde, fortrinnsvis av lokalbefolkningen, og er slik sett et friluftsområde det først og fremst knytter seg lokale

interesser til, og da som en innfallsport inn til den bakenforliggende fjellheimen. Utover dette anser en ikke utbyggingsplanene for å medføre konsekvenser av betydning for friluftsliv.

Flora

Nesten hele influensområdet er preget av typisk bærlyng-bjørkeskog som for øvrig ble angrepet av bjørkemåler for noen år siden hvilket fortsatt preger skogbildet i dette området sterkt. I de nedre partiene er det innslag av gråor og rogn og høgstauder. Alt i alt er floraen i området dominert av trivielle arter dette gjelder både karplanter, lav og moser, og er ikke spesielt preget av mangfold.

Fauna

Det framlagte utredningsmaterialet framholder at oterens bruk av elva som trekkveg som kan være direkte truet. Prosjektet vil også kunne ha betydning for elg som bruker dette området til beite og fjellvåk som hekker i området. Men det er særlig forholdet til oter som en ber om vurderes nærmere.

Vannkvalitet. Vannforsynings- og resipientinteresser.

På befaringen presiserte eier av industrilokalet, Svein Tjosås, at det tidligere ble benyttet til smoltproduksjon, og at man ikke hadde frafalt sin rett til å benytte vann fra elva til virksomhet i lokalet. Det ble framholdt at man ikke hadde gitt opp tanken om å starte opp smoltproduksjon på nytt. Tromsø kommune viser til at både kraftstasjon og utløp er tenkt lokalisert oppstrøms i forhold til industribygget. Således bør prosjektet kunne gjennomføres uten konsekvenser for det eksisterende vanninntaket til industrilokalet, slik at vannforsyningen opprettholdes både kvantitativt og kvalitativt. Forøvrig er det aktivitet i bygget i dag.

Opprettholdelse av vannforsyningen tilsier videre at det ikke skjer en overføring til Synnørvjordelva av vann som i dag sokner til Mjeldeelva. (Det vises til søknaden om utbygging av Synnørvjordelva og anmodning om endring av avrenningsforhold). Dagens situasjon mht. avrenning bør ikke endres ut fra et generelt hensyn om minimering av inngrep i et område som i dag framstår som urørt. Dette hensynet bør veie tyngre enn hensynet til eiendomsgrenser.

Ut over dette har ikke Tromsø kommune vesentlige merknader til det framlagte utredningsmaterialet. Det innebærer at vi kan slutte oss til konklusjonene i utredningsmaterialet vedrørende

- Kulturminner og kulturmiljø
- Samiske interesser
- Landbruk

C. DETALJPLAN FOR MILJØ OG LANDSKAP.

Tromsø kommune imøteser en detaljplan for miljø og landskap som grunnlag for vår behandling av en søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. I den forbindelse anser vi følgende forhold som svært sentrale i den videre bearbeiding av prosjektet:

- Det er ikke påvist vesentlige landbruksinteresser i dette området og vi stiller følgelig spørsmål om det er behov for at anleggsvegen skal være permanent. I forbindelse med flere andre søknader om konsesjon har det blitt antydnet at anleggsveg kan tilbakeføres til

en tilstand tilnærmet lik før anleggsarbeider tok til. Om anleggsvegen skal være permanent, ber vi om at detaljplanen begrunner dette utfyllende.

- *Området har vært hardt angrepet av bjørkernåler, men vegetasjonen synes å være i bedring. For at denne utviklingen skal fortsette er det viktig at mest mulig av eksisterende markflate og trebestand bevares gjennom utbyggingen.*
- *Forholdene må legges godt til rette for revegetering. Herunder bør prosjektet ha som utgangspunkt at rørgate legges i anleggsvegen slik at anleggstraseen blir så smal som mulig, og dermed et gunstigere utgangspunkt for revegetering og landskapspleie. På den måten vil en mindre markflate bli direkte berørt. I forbindelse med gravearbeider må organisk materiale/humus sorteres ut og tas vare på og tilbakeføres som markdekke i forbindelse med ferdigstilling av anleggsarbeidene.*
- *Etter måten ligger forholdene godt til rette for at inntak kan anlegges uten store inngrep i terreng og landskap. Like fullt ber vi om at detaljplanen redegjør nøye for forholdet mellom nytt og eksisterende terreng, skjæring og fylling og herunder sikring mot ras og erosjon.*
- *Utløpet fra kraftstasjonen skal plasseres oppstrøms vanninntaket for industribygget. Detaljplanen må beskrive og redegjøre for hvordan både kvalitet- og kvantitet på denne vannforsyningen sikres."*

Reindriftsforvaltningen Troms uttaler i brev av 28.9.2011:

" ...

Reindriftsagronomens kommentarer:

Planområdet berører ikke flyttlei, men berører sannsynligvis trekkleier, men ikke på en slik måte at områder gjøres utilgjengelig for trekk.

Planene er ikke behandlet i områdestyret, da distriktet ikke har gått imot planene. Det har heller ikke reindriftsagronomen gjort. Det varsles derfor ikke innsigelse til planene slik søknaden fremstår i dag. En evt. utvidelse må opp til ny vurdering av både distrikt, reindriftsagronom og evt. områdestyret.

Planene ses i sammenheng med planene for Synnøvjordelva kraftverk, da disse planene delvis deler nedslagsfelt og det mellom disse planene fins ett oppsamlingsområde for rein, og dermed også flyttlei, som iht reindriftsloven er forbudt å sperre. Det betyr at eventuelle tiltak mellom disse to kraftverkene ikke kan godtas.

Anleggsperioden vil medføre negative konsekvenser for reindriftsnæringen, og det må påregnes avbøtende tiltak for denne perioden. Bl.a. at det blir redusert aktivitet i kalvings- og brunstperiodene (apr-mai og sept-okt). Anleggsveien fra kraftstasjonen skal være stengt for allmenn motorisert ferdsel. Det forutsettes også en tett dialog med berørte reinbeitedistrikt i anleggsperioden. Reindriftsagronomen vil kort nevne at man generelt er skeptisk til å tillate permanente veier som jevnlig kan brukes til andre behov enn kraftverkets behov. Dette vil åpne nye områder for en helt annen type trafikk enn en tursti.

Driftsperioden vil ikke medføre store negative konsekvenser for reindriften, forutsatt at røret forblir nedgravd og at området får fred til å revegeteres.

Planene for kraftstasjon er nede i bebyggelsen og påvirker dermed ikke reindriften. Veien frem til kraftstasjonen er en oppgradering av eksisterende sti/vei.

Reindriftsagronomen stiller også i denne saken spørsmåltegn om det samfunnsmessige behovet for en utbygging på nåværende tidspunkt."

Eimund Engenes uttaler i e-post av 23.10.2011:

"I konsesjonssøknaden for Synnøvjord kraftverk er det lagt til grunn en overføring av vann som har sitt naturlige avløp i Mjeldeelva. Jeg vil med dette opplyse at det ikke foreligger noen avtale mellom utbyggerne av Mjeldeelva kraftverk, og utbyggerne av Synnøvjord kraftverk om overføring av dette vannet."

Søker har i brev av 6.2.2012 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

" ...

Vi viser til mail av 27.1.2012 om «oversendelse av høringsuttalelser etter sluttbefaring Mjeldeelva kraftverk»

Under følger kommentarer til høringsuttalelsene fra Blåfall.

1. Tromsø kommune

- A. Tromsø kommune ber om at en avgjørelse finner sted etter at det foreligger en samlet vurdering og plan.

Kommentar: Det er NVE som avgjør hvorvidt man skal avvente en slik samlet vurdering og plan. Vi viser for øvrig til «Kommentar til høringsuttalelser konsesjonssøknad om Mjelde kraftverk» datert 4.4.2011.

B. Landskap

Det vil jobbes for å avgrense inngrepene under anleggsfasen, og detaljer rundt dette vil bli beskrevet i detaljplanen. Vi vil tilstrebe å begrense inngrepet så langt det er mulig, og vil pålegge entreprenøren begrensninger i sin arealbruk. Vi legger til grunn ordinær oppfølging fra NVE i byggeprosessen.

Fauna

Tromsø kommune har uttrykt bekymring for forholdet rundt oter.

Kommentar: Biolog Geir Arnesen, som utarbeidet Biologisk Mangfold rapport i forbindelse med konsesjonssøknaden, uttaler følgende: «Det ser ut til å være noen stilleflytende deler i elva ovenfor kote 180. Trolig er dette jaktområder for oter, og det er noe småfisk der oppe. Strekningen opp til kote 180 er en trekkvei opp til disse områdene. Det er viktig at oteren kan bevege seg fritt oppover mot jaktområdene. Hvorvidt oter blir berørt av utbyggingen vil derfor henge sammen med i hvilken grad lia oppover mot oterens jaktområder blir endret og den vil møte på hindre. Vi vurderer det slik at i anleggsperioden vil støy fra maskiner og fysiske

inngrep i terrenget ha en betydning for arten, men det er vanskelig å bedømme i hvilken grad. Det er mange eksempler på at oter klarer å tilpasse seg tilstedeværelse av mennesker, men trolig tar dette noe tid. I driftsfasen vil virkningene for oter bli mindre da de fleste større inngrep fjernes og aktiviteten i området trolig vil være tilnærmet dagens. Sett i et lengre perspektiv vurderer vi det derfor slik at **utbyggingen ikke har særlig negativ effekt for oter**. Faktorer som kan være negativt for oter er hvis anleggsveien opp til området gjøres permanent, og at det blir permanent økt aktivitet oppover i lia som konsekvens av lettere tilgang med motoriserte kjøretøyer».

C. Blåfall vil i forbindelse med søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel ta hensyn til de forhold listet opp av Tromsø kommune.

2. Eimund Engenes

Eimund Engenes informerer om at Synnøvjord kraftverk har lagt til grunn overføring fra nedbørsfeltet som har sitt naturlige avløp i Mjeldeelva.

Kommentar: Det foreligger ingen avtaler med grunneierne av Mjeldeelva om overføring og vi forutsetter derfor ingen endringer i nedbørsfeltet til Mjeldeelva.

3. Reindriftsforvaltningen Troms

Reindriftsforvaltningen Troms ønsker at anleggsveien fra kraftstasjonen skal være stengt for allmenn motorisert ferdsel. Det forutsettes tett dialog med berørte reinbeitedistrikt under anleggsperioden, samt at det vises hensyn under kalving- og brunstperiodene. Reindriftsforvaltningen Troms har for øvrig ingen innsigelser til planene slik søknaden fremstår i dag.

Kommentar: Dersom det blir et problem med uønsket motorisert ferdsel fra kraftstasjonen vil Blåfall gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre dette. Blåfall ønsker å ha en god dialog med reinbeitedistriktene, og vil gjøre tiltak for å redusere de negative konsekvensene for reindriftsnceringen under hele anleggsperioden.”

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Tiltakshaver er Mjeldeelva kraftverk AS som er et selskap eid av Blåfall AS og grunneierne på utbyggingsstrekningen.

Om søknaden

Mjeldeelva kraftverk AS søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Mjeldeelva kraftverk med tilhørende anlegg. Videre søkes det om tillatelse etter energiloven til å bygge og drifte Mjeldeelva kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kabler.

Søker ønsker å utnytte et fall på 140 m mellom inntak på kote 155 og utløp på kote 15. Kraftverket er planlagt med installert effekt på 1,6 MW og vil få en midlere årlig produksjon på 5,25 GWh.

Byggingen av Mjeldeelva kraftverk krever konsesjon etter vannressursloven § 8. Konsesjon kan bare gis hvis fordelene med tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser i vassdraget eller nedbørfeltet, jf. § 25.

Beskrivelse av området

Mjeldeelva ligger på Kvaløya i Tromsø kommune i Troms fylke. Mjeldeelva renner fra vannskillet mot Synnøvjord gjennom Mjeldesketet og ned til utløp i Straumsfjorden ved Mjeldøya.

Stasjonsområdet er planlagt ca. 350 m fra riksveg 862 på østsiden av Mjeldeelva. Den aktuelle utbyggingsstrekningen er ca. 1 km lang, og strekker seg fra inntak på kote 155 og ned til planlagt kraftstasjon på kote 15. Fra kote 155 og ned til ca. kote 80 har elva relativt mye fall og elveløpet går i stryk og småfusser. Fra kote 80 blir fallet mindre, og elva renner rolig forbi kraftstasjonen. På kote 20 rett på oversiden av planlagt kraftstasjon kommer det inn en sidebekk fra vest.

Landskapet i området er typisk for regionen med klare opplevelseskvaliteter. Fjellene på Kvaløya beskrives som majestetiske og markante. I fjellsiden på begge sider av Mjeldeelva renner det elver som sammenlignet er mer synlige i landskapet. De viktigste landskapselementene knyttet til elva er selve vannstrengen med stryk og vannfall. Elveløpet ligger imidlertid delvis i skjul av fjellsider bevokst med bjørk og et par granfelt, og selve elva er ikke særlig markert i terrenget.

Eksisterende inngrep i vassdraget

På Mjelde, ved elvas utløp, er det vei og bebyggelse og elva krysses helt nederst i vassdraget av riksvei 862. Ca. 450 m oppstrøms utløpet i fjorden krysses elva av en 24 kV linje. Denne linja passerer ca. 100 m fra planlagt kraftstasjonsplassering. Det er i tillegg ryddet trasé for en kommende 132 kV linje i samme området. Nedenfor planlagt kraftstasjon på motsatt side av elva ligger det et industribygg som har vanninntak i elva.

Det er få inngrep i området oppstrøms for planlagt kraftstasjon og eksisterende kraftlinjer, og området fremstår her som urørt.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket er planlagt på ca. kote 155. Det er planlagt å anlegge en inntakskulp på siden av elva og lede vannet inn i denne via en terskel som krysser elva. Terskelen vil bli bygget i betong, og ha en høyde på ca. 1-1,5 m. Inntakskulpens areal blir på ca. 700 m² og vil ha en lengde på ca. 60 m og en snittbredde på ca. 14 m. Inntakskulpen er beregnet til å få et volum på ca. 1400 m³. Selve inntaksdammen er planlagt bygget på venstre side av elven, som en kombinasjon av betong og fyllingsdam og vil få en høyde på ca. 4,5 m.

Rørgate

Total lengde på rørtraseen blir ca. 685 m, og røret vil ha en diameter på 800 mm. Søker planlegger å benytte GRP-rør i hele traseen. Røret skal i sin helhet være nedgravd. Det vil bli behov for en del hogst og det kan bli behov for noe sprengning.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt plassert ca. 350 m fra riksveg 862 ved elvebredden på ca. kote 15. Kraftstasjonen antas å få en grunnflate på ca. 70 m².

Elektriske anlegg

Troms kraft Nett AS har en 24 kV høyspentlinje ca. 100 m unna kraftstasjonen som kraftverket skal koble seg til via kabel lagt i rørgatetrase og vei.

Det vil installeres en Pelton-turbin med en effekt på 1,6 MW. Det vil bli installert en generator på 1,8 MVA med spenning 0,69 kV og en transformator på 1,8 MVA og en omsetning på 0,69/22 kV.

Veier

470 m vei frem mot kraftstasjonen fra avkjørselen på riksvei 862 må oppjusteres mens det på de siste 170 m frem til kraftstasjonen må anlegges ny vei. Det skal bygges 1300 m anleggsvei opp til inntaket. Veien vil delvis gå i rørtraseen og delvis på østsiden av rørtraseen, med bredde tilpasset anleggsmaskinenes størrelse. Etter anleggsfasen vil veien revegeteres til en smalere, kjøresterk del av terrenget, og kun brukes av ATV ved tilsyn til inntaket i sommerhalvåret. Veien sperres av med bom dersom det oppstår uønsket trafikk på strekningen.

Massetak og deponi

Det vil ifølge søker ikke bli nevneverdige behov for massetak eller deponi. Overskuddsmasser vil bli benyttet i bygging og revegetering, og ellers tilpasset terrenget.

Hydrologisk grunnlag

Mjeldeelva kraftverk vil utnytte et nedbørfelt på 10,7 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 0,71 m³/s.

Største vannføring forekommer som oftest under snøsmeltingen om våren, mens laveste vannføring gjerne opptrer om vinteren. 5-persentilverdiene for sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 0,196 m³/s og 0,052 m³/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 68 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,42 m³/s og minste slukeevne 0,07 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 105 l/s om sommeren og 65 l/s i vinterhalvåret. Antall døgn med tilløp høyere enn maksimal slukeevne vil være 43 i et middels og 42 i et tørt år. Det er ikke forventet vannføring lavere enn minste slukeevne.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Mjeldeelva kraftverk til ca. 5,25 GWh fordelt på 1,95 GWh vinterproduksjon og 3,30 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 15,10 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 2,88 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Søknaden oppgir et totalt midlertidig arealbehov på 27,5 daa, fordelt på inntak, rørgate, kraftstasjonsområde med adkomstvei og riggområde. Søker oppgir permanent arealbehov til å være totalt 4,5 daa, fordelt på inntak, rørgate og kraftstasjon med adkomstvei.

Det foreligger avtale med grunneierne om leie av fall og grunn som er nødvendig for å gjennomføre prosjektet.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området har status som landbruks, natur- og friluftsområde (LNF) med bestemmelse om byggeforbud langs elvestrengen. Det må derfor tas kontakt med kommunen for å avklare arealbruken i forhold til kommuneplanens arealdel ved en eventuell konsesjon.

Samlet plan (SP)

Mjeldeelva kraftverk omfattes ikke av Samlet Plan (SP) da installert effekt er under 10 MW. Prosjektet er heller ikke i konflikt med andre SP-prosjekter.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke med i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

En utbygging av Mjeldeelva kraftverk vil medføre at et areal på 1,3 km² endrer status fra sone 1 til sone 2. I tillegg vil et areal på 0,7 km² gå fra å være i sone 2 til ikke å bli definert som INON-område.

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget inngår ikke blant de nasjonale laksevassdragene.

Andre verneområde

Straumselva, ca. 9 km øst for Mjelde er med i verneplan for vassdrag. Området strekker seg over 44 km², og har et urørt preg hvor store deler av feltet ligger mer enn 1 km fra inngrep. På Kvaløya er også Elvekrakneset på østsiden av Kattfjorden foreslått vernet som naturreservat under temaet eldelløvskog/rik løvskog.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 27.09.2011 sammen med representanter for søkeren, kommunen og reindriftsforvaltningen. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Tromsø kommune, Byutvikling mener reduksjon i vannføringen vil være den mest vesentlige negative konsekvensen av en eventuell utbygging. De ber videre om at forholdet rundt oterens bruk av elva som trekkvei vurderes nærmere. De konstaterer at en utbygging av Mjeldeelva er i konflikt med kommuneplanen. Dersom det skulle gis en konsesjon til tiltaket setter de krav til hva en detaljplan for miljø og landskap bør inneholde. Søknaden er ikke politisk behandlet i kommunen.

Fylkesmannen i Troms mener de viktigste utfordringene er knyttet til rødlistearten oter og tap av inngrepsfrie områder. De mener det er viktig med ytterligere informasjon om hvordan en minstevannføring vil påvirke elva på vinteren, og foreslår samtidig en heving av minstevannføring til 5-persentilen.

Troms fylkeskommune har befart området og ikke påvist kulturminner eller kulturmiljø av verneverdig karakter. De har ingen merknader til høringen.

Reindriftsforvaltningen Troms uttaler at planområdet trolig vil berøre trekkleier, men ikke på en slik måte at området gjøres utilgjengelig for trekk. De påpeker at det må påregnes avbøtende tiltak med redusert aktivitet i kalvings- og brunstperiodene. Videre ønsker de at anleggsveien fra kraftstasjonen skal være stengt for allmenn motorisert ferdsel. De stiller også spørsmålstegn om det er samfunnsmessig behov for en utbygging på nåværende tidspunkt.

Statens vegvesen har ingen merknader til søknaden.

Eimund Engenes opplyser at det ikke foreligger noen avtale mellom utbyggerne av Mjeldeelva og Synnøvjord kraftverk om overføring av vann fra nedbørsfeltet til Mjeldeelva.

Stein Tjosaas, eier av industribygget nedstrøms kraftstasjonen, informerer om at han har tinglyste vannrettigheter i elva, og forutsetter at en eventuell kraftutbygging ikke vil påvirke vannkvalitet og vannmengde ved vanninntaket.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 5,25 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- En utbygging vil gi inntekter til grunneiere og utbygger, skatteinntekter til Tromsø kommune, og generere lokal aktivitet og næringsutvikling

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Mjeldeelva.
- Prosjektet vil medføre tap av inngrepsfrie områder (INON).

NVEs vurdering

Det er søkt om konsesjon for bygging av Mjeldeelva kraftverk i Mjeldeelva i Tromsø kommune. Kraftverket skal ha inntak på kote 155 og kraftstasjon på kote 15. Tiltaket vil berøre en ca. 1000 m lang strekning i Mjeldeelva. Vannveien vil være nedgravd og få en lengde på ca. 685 m.

I forbindelse med etablering av rørgate og inntak må det anlegges 1300 m anleggsvei. Adkomstvei fra riksvei 862 frem til kraftstasjonen blir totalt 630 m, fordelt på oppgradering av 470 m eksisterende vei og etablering av 170 m ny vei. Det må legges 100 m jordkabel fra kraftstasjon frem til eksisterende nett.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Middelvannføringen i Mjeldeelva er beregnet til ca. 0,71 m³/s. Med en slukeevne tilsvarende 200 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 105 l/s i sommersesongen og 65 l/s i vintersesongen, vil dette gi en restvannføring på ca. 214 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 43 dager i et middels vått år. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 44 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar en mindre del av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Redusert vannføring kan medføre bunnfrysing om vinteren på enkelte strekninger i elva. Det er usikkert om det forekommer bunnfrysing i elva om vinteren i dag. Fylkesmannen i Troms mener det er nødvendig med ytterligere opplysninger om hvordan en minstevannføring skal fungere i elva om vinteren, og foreslår at dette kan avklares i en eventuell sluttbefaring.

Fylkesmannen deltok ikke på NVEs sluttbefaring av Mjeldeelva kraftverk og spørsmålet ble dermed ikke ytterligere diskutert. Forholdet til minstevannføring og mulige konsekvenser er en vesentlig del av NVEs beslutningsgrunnlag og vil bli vurdert nærmere dersom det gis konsesjon til tiltaket.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Nedstrøms den planlagte kraftstasjonen ligger et industribygg med vanninntak på ca. kote 14. Eier av industribygget har vannrettigheter i elva, og har stilt spørsmålstegn ved om en eventuell kraftutbygging vil påvirke vannet ved inntaket. Det ble imidlertid avklart under befaring at kraftstasjon og utløp skal plasseres oppstrøms vanninntaket, og at en eventuell utbygging derfor ikke vil medføre konsekvenser for mengde og kvalitet på vannforsyningen.

Biologisk mangfold

Det er ikke registrert verdifulle naturtyper iht. DN's håndbok 13 eller arter som står på den nasjonale rødlista fra 2010 i influensområdet til det omsøkte prosjektet. Influensområdet består av vegetasjons- og naturtyper som er vanlige for landsdelen. Det ble kun påvist vanlige plante- og mosearter. Rødlistearten oter, vurdert som sårbar i rødlista 2010, har jaktmarker i områdene ovenfor influensområdet. Fjellvåk har hekkeplass 1 km øst og nordøst for inntaksområdet. Den øvre delen av influensområde brukes som beiteområde for elg. Det er teoretiske hekkemuligheter for fossefall tilknyttet elva, men arten ble ikke observert under befaring. Foruten en del granplantefelt er området relativt fritt for menneskelige inngrep.

Flora

Mjeldeelva renner i bratte stryk i øvre deler av vannstrengen, og i rolige stryk i den nedre delen. Kun vanlige mosearter er tilknyttet selve elveløpet. Influensområdet er preget av typisk bærlyng-bjørkeskog hvor bjørk er dominerende treslag. Et bjørkemålerangrep en tid tilbake medførte store mengder død bjørk, hvilket fortsatt preger skogbildet i de øvre delene av influensområdet. Den nederste delen av elva har fragmenter av flommarkskog med tilhørende typiske arter, men arealene beskrives som svært små.

En sterkt redusert vannføring i elva vil i følge biomangfoldrapporten kunne medføre reduksjon og tap av en del vanlige mosearter tilknyttet elveløpet. Anleggsperioden og særlig legging av rørgata vil

medføre omfattende forstyrrelser for vegetasjon, men biomangfoldrapporten anser det som sannsynlig at skogområdene over tid vil kunne gå tilbake til opprinnelig tilstand dersom terrenget tilbakeføres og revegeteres. Kommunen uttaler at vegetasjonen i området i etterkant av bjørkemålerangrepet er under bedring, men påpeker viktigheten av at så store deler av eksisterende markflate og trebestand som mulig bevares. NVE påpeker at bærlyng-bjørkeskog er en svært vanlig skogtype i nord, og at det planlagte inngrepet, etter vårt syn, ikke vil svekke mangfoldet i området nevneverdig. NVE mener at nedgravd rørgate og revegetering er tilstrekkelige avbøtende tiltak i forbindelse med temaet vegetasjon, og velger ikke å legge dette vesentlig vekt i konsesjonsspørsmålet.

Fauna

Det er først og fremst konflikten med oterens bruk av elva som trekkvei som trekkes frem i biomangfoldrapport og høringsuttalelser. Biolog Geir Arnesen har i forbindelse med søkers kommentarer til høringsuttalelser etter sluttbefaring, og i telefonsamtale med NVE 7. mars 2012 kommet med uttalelser som erstatter konklusjonen i biomangfoldrapporten fra 2007. Rapporten fra 2007 konkluderer med at en utbygging av Mjeldeelva er i direkte konflikt med oterens bruk av elva som trekkvei, og at en utbygging vil få konsekvenser for oterens aktivitet i områdene på oversiden av Mjeldeelva.

I den nye uttalelsen påpeker Arnesen at det er usikkerhet tilknyttet opplysningene om at det finnes oter i området. Dersom det forekommer oter er det først og fremst anleggsperiodens støy og fysiske inngrep i terrenget som vil medføre negativ konsekvens for arten. Virkningene vurderes å avta i driftsperioden, hvor aktiviteten i området antas å være tilnærmet lik dagens situasjon. Arnesen opplyser videre at oteren gjerne velger den korteste veien, og således ikke er avhengig av den berørte elvestrengen i sin vandring opp mot jaktmarkene. I spørsmålet om i hvilken grad oteren berøres av utbyggingen, legger han avgjørende vekt på at oterens bevegelsesfrihet oppover mot jaktområdene bevares. Det vil derfor være viktig å unngå større endringer og nye hindre i lia oppover mot jaktområdene. NVE vurderer at virkningene i stor grad kan reduseres ved at røret graves ned og området revegeteres. Utbygger vurderer slipp av foreslått minstevannføring som et tilstrekkelig tiltak for å ivareta oterens mulighet for vandring oppover langs elva. NVE er enig i at det er nødvendig å bevare en viss minstevannføring i elva, men presiserer at det finnes svært lite konkret kunnskap om hvordan ulike vannføringer påvirker oter. Det er imidlertid i områdene på oversiden av influensområdet oteren jakter og er avhengig av vannføring for opprettholdelse av fiskebestanden. Dette partiet vil forbli urørt gjennom en eventuell utbygging.

NVE merker seg oterens mulige bruk av influensområdet som trekkvei, men vil på grunnlag av usikkerheten tilknyttet disse opplysningene ikke legge denne avgjørende vekt i konsesjonsspørsmålet.

Det er registrert to hekkelokaliteter for fjellvåk henholdsvis 1 km øst og nordøst for planlagt inntak. Det kommer frem av biomangfoldrapporten at det først og fremst er i anleggsperioden tiltaket vil berøre fjellvåkens aktivitet. Fylkesmannen forventer derimot at fjellvåken ikke vil bli berørt av en utbygging. Ifølge Fylkesmannen er det tidligere rapportert om hekkelokaliteter for fossefall i influensområdet, men arten ble ikke observert under befaringen. Øvre del av influensområdet brukes som beiteområde av elg. NVE mener de nevnte artene i liten grad vil bli påvirket av tiltaket, og da i all hovedsak under anleggsperioden. Hekkemulighetene for eventuell fossefall i området vil antakelig bli noe dårligere etter en eventuell utbygging.

Biomangfoldrapporten konkluderer med at det ikke er potensial for anadrom fisk, og at det ikke finnes elvemusling, men trolig stedegen ørret på utbyggingsstrekningen. Det er imidlertid ikke gjennomført prøvafiske i noen del av elva. Eksisterende inntaksbasseng med overløp gjør det vanskelig for ørreten å vandre oppover elva forbi kraftverket. NVE mener at tiltaket ikke vil påvirke fisken i elva

nevneverdig. NVE mener imidlertid det er viktig at vannføringen i elva holdes på et slikt nivå at livet i og langs elva til en viss grad opprettholdes.

Biolog Geir Arnesen har utarbeidet tilsvarende biologiske utredninger i nærliggende Kattfjorden og Ramfjorden, og anser en utbygging av Mjeldeelva som en av de minst konfliktfylte i forhold til virkninger av kraftutbygging på biologisk mangfold i Tromsø kommune. På grunnlag av informasjonen som er nevnt ovenfor og forutsatt at de foreslåtte avbøtende tiltakene blir gjennomført, mener NVE at tiltaket ikke vil være nevneverdig negativt for fauna i området.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet "føre-var" prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet.

Etter NVEs syn vil utbygginger ikke være i konflikt med naturmangfoldloven §§ 4 og 5, da det ikke er kjente forekomster av rødlistearter som vil bli påvirket og heller ikke natur- eller vegetasjonstyper som i vesentlig grad vil bli forringet, gitt at det tas tilbørlige hensyn i gjennomføring av en eventuell utbygging og gjennom fastsettelse av vilkår, jf. lovens §§ 11 og 12.

Med bakgrunn i den informasjonen som har fremkommet i søknaden, i høringsrunden og i NVEs egne søk i naturbase og artskart den 8. mars 2012, mener NVE at dette etter naturmangfoldloven § 8 er tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å kunne fatte vedtak i saken. § 9 i samme lov om "føre-var-prinsippet" kommer derfor etter vårt syn ikke til anvendelse her.

Prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning er formulert i nml § 10. Det innebærer at man må ha kunnskap også om andre tiltak og påvirkninger på økosystemet slik at man kan identifisere den samlede belastningen. I vurderingen av samlet belastning skal det tas hensyn til både eksisterende og forventede inngrep.

I området som blir berørt av tiltaket er det per i dag få inngrep, og da kun i elvas nedre del med vanninntak, kraftlinjer og et industribygg. Det aktuelle tiltaket vil berøre en ca. 1000 m lang elvestrekning med tilhørende arealer for nedgravig av rør, og tiltaket vil være av en varig karakter. Virkningene for det biologiske mangfoldet i området vurderes å være begrenset da det ikke er registrert spesielle arter og naturtyper som vil komme i konflikt med tiltaket. Den aktuelle naturtypen i området er vidt utbredt i Norge og NVE vil ikke tillegge hensynet til samlet belastning på det omtalte økosystemet stor vekt i denne saken.

Forholdet til den samlede belastningen av vassdragsinngrep i denne delen av Tromsø, blant annet i forhold til landskap, er omhandlet videre under temaet "Samlet belastning" under.

Friluftsliv, landskap og inngrepsfrie naturområder (INON)

Landskapet i området er typisk for regionen, men med klare opplevelseskvaliteter. Fjellene på Kvaløya beskrives som majestetiske og markante med relativt stor inntryksstyrke. I fjellsiden på begge sider av Mjeldeelva renner det elver som sammenlignet både er mer markante og mer synlige i landskapet. De viktigste landskapselementene knyttet til elva er i følge Tromsø kommune selve vannstrengen med stryk og vannfall. Elveløpet ligger imidlertid delvis i skjul av fjellsider bevokst med bjørk og et par granfelt, og selve elva er ikke særlig markert i terrenget. Tromsø kommune uttaler at

det omsøkte området benyttes av lokalbefolkningen som tur- og jaktområde samt som innfallsport til fjellheimen mot nord, og vurderer området til først og fremst å være av lokal verdi.

Tromsø kommune uttaler at den mest vesentlige innvirkningen for landskapet ved et eventuelt inngrep vil være redusert vannføring i elva. De legger imidlertid til at elva verken representerer et særlig markant eller eksponert landskapselement, og at en reduksjon i vannføring først og fremst vil påvirke opplevelseskvaliteten knyttet til ferdsel langs elva. NVE ser at det omsøkte tiltaket vil føre til en forringelse av landskapsopplevelsen for de som ferdes langs elva. Fylkesmannen foreslår en heving av minstevannføring til 0,194 m³/s om sommeren av hensyn til landskapet. NVEs oppfatning er at elven til en viss grad kan opprettholdes som et lokalt landskapselement dersom det slippes tilstrekkelig minstevannføring.

Tromsø kommune påpeker at en utbygging med inntaksdam, rørgate og permanent anleggsvei vil berøre en relativt stor markflate, og samtidig redusere områdets preg av urørthet. De stiller også spørsmålsteget ved behovet for permanent vei. Søker legger vekt på at veien skal avsluttes som en grønn gate, og således fremtre som en smalere, kjøresterk del av terrenget. NVE oppfatter at det er opprettelse av en kjøresterk del av terrenget som omsøkes, og legger til grunn at rørgate og vei skal revegeteres. Hele influensområdet befinner seg under skoggrensa, og forholdene ligger således til rette for revegetering og minimering av inngrepene i landskapet over tid.

Mjeldeelvas influensområde fremstår som nokså urørt med få inngrep ovenfor eksisterende høyspentlinje. Det omsøkte tiltaket vil føre til tap av inngrepsfri natur på henholdsvis 0,7 km² sone 2, og 1,3 km² sone 1 inngrepsfrie naturområder (INON) i Tromsø kommune. Fylkesmannen uttrykker bekymring over at de planlagte prosjektene i kommunen samlet sett innebærer store inngrep i og tap av INON arealer, og ber NVE om å vurdere en utbygging av Mjeldeelva i sammenheng med eksisterende kraftanlegg og andre søknader om kraftutbygging i Tromsø kommune. NVE mener at en utbygging av Mjeldeelva isolert sett ikke vil medføre noe stort tap av INON, men vil vurdere den samlede belastningen av eksisterende og planlagte prosjekter i et senere kapittel.

Selv om inngrepsfrihet er en verdi i seg selv er det i mange tilfeller nødvendig å vurdere denne verdien i sammenheng med verdier som biologisk mangfold og friluftsliv. NVEs vurdering er at virkningen for disse temaene er akseptable dersom det stilles krav om minstevannføring, istandsetting og revegetering ved en eventuell utbygging av Mjeldeelva.

Reindrift

Influensområdet ligger innenfor Kvaløya reinbeitedistrikt. En eventuell utbygging vil ikke være i konflikt med flyttelei for reindriften, men trolig berøre trekklei. Reinbeitedistriktet har ikke uttalt seg til søknaden.

Reindriftsforvaltningen uttaler at anleggsperioden vil medføre negative konsekvenser for reindriftnæringen, og at det må vises hensyn og påregnes avbøtende tiltak med redusert aktivitet i kalvings- og brunstperiodene. De påpeker også viktigheten av en tett dialog med berørte reinbeitedistrikt i anleggsperioden for å unngå unødige forstyrrelser. NVE mener at det er viktig at tidsrommet for anleggsarbeidene er avtalt med reinbeitedistriktet på forhånd. Videre regner reindriftsforvaltningen med at selve driftsperioden ikke vil medføre store negative konsekvenser for reinbeitedistriktet, men forutsetter at røret forblir nedgravd og at området revegeteres.

Reindriftsforvaltningen har for øvrig ingen innsigelser til planene slik søknaden fremstår i dag, men er generelt skeptiske til permanente veier som medfører større tilgjengelighet for allmennheten, og ønsker at anleggsveien fra kraftstasjonen til inntaket skal være stengt for allmenn motorisert ferdsel. Så lenge veien revegeteres og begrenses til en smal, kjøresterk del av terrenget, mener NVE at

sannsynligheten for at veien vil medføre uønsket trafikk og derav forstyrrelser for reindrifta er relativt liten. Dersom dette allikevel skulle vise seg å bli et problem, mener NVE at veien bør sperres med bom i samråd med tiltakshaver.

Forvaltningen opplyser om at eventuelle tiltak mellom de to planlagte kraftverkene i Mjeldeelva og Synnøvjordelva vil være i direkte konflikt med oppsamlingsområde og flyttlei for reindriftsnæringen, som det i henhold til reindriftsloven er forbudt å sperre.

NVE merker seg kommentarene fra reindriftsforvaltningen og vil se de to omsøkte kraftverkene i sammenheng i forbindelse med sluttbehandlingen. Ingen av prosjektene vil direkte berøre trekk- og/eller flyttlei ifølge "reindriftskart" på reindrift.no. Den planlagte overføringen av tilleggfeltet i søknaden til Synnøvjordelva kraftverk vil imidlertid kunne berøre en flyttlei/opsamlingsplass, og dette er diskutert i "bakgrunn for vedtak" for den saken.

Slik NVE ser det er ikke forholdet til reindriftsinteressene avgjørende for konsesjonsspørsmålet i denne saken.

Samlet belastning

Den samlede belastningen utgjør konsekvensene av flere vannkraftanlegg og andre vassdragsinngrep innenfor et geografisk avgrenset område. Selv om de enkelte prosjekt kan ha begrensede virkninger for miljøet og andre brukerinteresser, kan de samlede virkningene av mange slike inngrep bli store.

I Tromsø kommune er det få eksisterende kraftutbygginger, men flere konsesjonssøknader om bygging av kraftverk ligger nå inne til behandling hos NVE.

Tromsø kommune har i forbindelse med høringen av flere småkraftsøknader i kommunen bedt NVE om at avgjørelsen av konsesjonsspørsmålet i disse sakene finner sted etter at det foreligger en samlet vurdering og plan etter plan- og bygningslovens bestemmelser. NVE har i et tilsvarende svar til kommunens forespørsel sagt at vi vil ferdigbehandle de sakene som allerede er tatt til behandling, men vi vil ikke ta flere søknader om småkraftverk til behandling uten først å ta kontakt med kommunen for å avklare videre planarbeid. Ifølge saksbehandler Roy Fossum hos Tromsø Byutvikling så foreligger det per januar 2012 planer om å utarbeide en samlet plan for småkraftverk i kommunen, men det gjenstår fortsatt et formelt vedtak i byrådet.

NVE har signalisert at vi ønsker å se de aktuelle sakene i Tromsø kommune i sammenheng når disse skal avgjøres og dette er noe vi vil gjøre i det følgende. NVE mener at det er for omfattende å se alle prosjektene i Tromsø i sammenheng slik kommunen ønsker. En vurdering av samlet belastning må begrenses noe mer og NVE vurderer at det er naturlig å se på utbygginger og potensielle prosjekter på Kvaløya og påvirkningen av vassdragene som landskapselement. Dette betyr at Mjeldeelva kraftverk og Synnøvjord kraftverk vil bli behandlet og avgjort samtidig. De resterende prosjektene som har vært på høring vil bli vurdert på samme måte. Dette gjelder Pikstein, Kalvebakkkelva, Sennedalselva kraftverk og prosjektene som ligger innerst i Sørfjorden.

Av kjente prosjekter på Kvaløya er det kun ett konsesjonsfritt anlegg som ligger inne i NVE sitt kartverktøy, NVE atlas. Nordelva minikraftverk ble gitt fritak den 23.2.2005 og er senere bygget og satt i drift. NVEs ressurskartlegging viser at det er mange elver med et kraftpotensial på Kvaløya, men alle er i hovedsak veldig små (mini- og mikro kraftverk).

Når det gjelder de to omsøkte prosjektene så vil ikke disse påvirke samme landskapsrom da de renner ned på hver sin side av vannskillet. Mjeldeelva renner ut i Straumsfjorden og Synnøvjordelva renner ut i Nordfjorden. Vassdragene er også relativt ulike når det kommer til topografi. Synnøvjordelva renner i bratte stryk ned i fjorden, mens Mjeldeelva har et noe roligere forløp og ligger mer nedsenket i

landskapet. En utbygging som omsøkt vil etter NVEs vurdering bli mye mer synlig fra avstand i Synnøvjordelva enn i Mjeldeelva

Av elvene som er eksponert for innsyn fra Straumsfjorden, hvor blant annet Hurtigruta passerer daglig, er det kun Mjeldeelva som er omsøkt utbygd. Hele influensområdet befinner seg under skoggrensa, og forholdene ligger således til rette for revegetering og minimering av inngrepene i landskapet over tid. Sett i lys av at Mjeldeelva kraftverk er det eneste omsøkte prosjektet eksponert for innsyn fra Straumsfjorden, og elva i seg selv ikke er særlig markant i landskapet, kan ikke NVE se at landskapsbildet sett fra fjorden vil bli betydelig endret av en eventuell utbygging.

Fylkesmannen og kommunen uttrykker særlig bekymring over at de planlagte prosjektene i kommunen samlet sett innebærer store inngrep i og tap av INON arealer. En eventuell utbygging av både Mjeldeelva og Synnøvjordelva vil sammenlagt medføre at 2,8 km² endrer status fra INON sone 1 til sone 2. I tillegg vil et areal på 1,7 km² gå fra å være i sone 2 til ikke å bli definert som INON-området. Med bakgrunn i NVEs egen oversikt over vannkraftutbygginger og potensielle prosjekter så er verken inngrepsfrie naturområder eller vassdragsnaturen på Kvaløya under noe stort press per i dag slik vi ser det. Vi finner heller ingen grunn til å tro at dette vil bli tilfellet i fremtiden med det potensialet som ligger der i dag, med mange små prosjekter som ikke er spesielt lønnsomme. Samlet sett mener NVE at dersom både Mjeldeelva og Synnøvjordelva bygges ut så vil ikke dette være avgjørende for å kunne oppleve uberørt vassdragsnatur på øya.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 5,25 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De to siste årene har NVE klarert om lag 1,3 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

Tromsø kommune mener reduksjon i vannføringen vil være den mest vesentlige negative konsekvensen av en eventuell utbygging. De konstaterer videre at en utbygging av Mjeldeelva er i konflikt med kommuneplanen. Fylkesmannen i Troms trekker frem tap av inngrepsfrie områder som konsekvens av en eventuell utbygging, og foreslår samtidig en heving av minstevannføring om sommeren til 5-persentilen. Både kommunen og fylkesmannen legger vekt på konflikten mellom en utbygging og oterens bruk av elva som trekkvei. Nye opplysninger som kom frem i løpet av og i etterkant av høringsrunden viser imidlertid at det er usikkerhet tilknyttet opplysningene om at det finnes oter i området. Nye opplysninger tyder også på at en mulig konflikt kan avvikles med avbøtende tiltak. Reindriftsforvaltningen Troms uttaler at planområdet trolig vil berøre trekkleier, men ikke på en slik måte at området gjøres utilgjengelig for trekk. De påpeker at det må påregnes avbøtende tiltak med redusert aktivitet i kalvings- og brunstperiodene. Videre ønsker de at anleggsveien fra kraftstasjonen skal være stengt for allmenn motorisert ferdsel. Eier av industribygget nedstrøms kraftstasjonen, Stein Tjosaas, forutsetter at vannkvalitet og vannmengde opprettholdes ved vanninntaket på kote 14. Eimund Engenes opplyser at det ikke foreligger noen avtale mellom utbyggerne av Mjeldeelva og Synnøvjord kraftverk om overføring av vann fra nedbørsfeltet til Mjeldeelva.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Mjeldeelva vil være et bidrag til en fornybar energi produksjon med svært begrensede miljøeffekter. Hensynet til landskapsverdier er imidlertid vektlagt

og NVE mener at ulempene kan avbøtes ved at det blir sluppet tilstrekkelig minstevannføring hele året og at den ca. 1300 m lange midlertidige anleggsveien fra kraftstasjonen til inntaket omgjøres til en permanent men kjøresterk del av terrenget, og revegeteres etter endt anleggsarbeid. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført mener NVE at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Mjeldeelva kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Mjeldeelva kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

Mjeldeelva kraftverk AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer ca. 150 m 24 kV kabel til eksisterende linjenett.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

NVE konstaterer at Mjeldeelva kraftverk AS planlegger å inngå en avtale med områdekonsesjonær Troms Kraft Nett AS om bygging og drift av høyspentanleggene. Såfremt denne avtalen er på plass finner vi det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 24 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Mjeldeelva kraftverk AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Troms Kraft Nett AS har som netteier og områdekonsesjonær ikke kommentert linjetilknytningen. Det er per i dag uklart om det er kapasitet i lokalt 22 kV nett. Det hevdes imidlertid i søknaden at det er kapasitet.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	0,71
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,068
5-persentil sommer	m ³ /s	0,196
5-persentil vinter	m ³ /s	0,052
Største slukeevne	m ³ /s	1,42
Største slukeevne i % av middelvannføring	%	200
Minste slukeevne	l/s	70

Tiltakshaver foreslår slipp av minstevannføring på 105 l/s om sommeren og 65 l/s om vinteren. Det er begrunnet ut ifra hensyn til oterens tidligere antatte bruk av elva som trekkvei, samtidig som de ønsker å optimalisere driften av kraftverket. Fylkesmannen i Troms mener minstevannføringen om sommeren bør heves til 194 l/s av hensyn til landskapet.

Slipp av minstevannføring vil etter NVEs syn være med på å opprettholde livet i og langs elva, samt ivareta landskapsmessige hensyn lokalt. Vi mener at den minstevannføringen søker har foreslått ikke er høy nok til å ivareta disse hensynene i tilstrekkelig grad. En minstevannføring som i større grad samsvarer med vanlig forekommende lavvannføringsverdier for sesongen vil i større grad imøtekomme disse forholdene.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 200 l/s i sommerhalvåret og 50 l/s resten av året. I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på ca. 0,3 GWh/år basert på oppgitt energiekvivalent. Samlet produksjon vil da bli på ca. 5 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltene utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt og i takt med tilsiget. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet forholdet til energiloven. NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	155 moh
Kraftstasjon (kote)	15 moh
Installert effekt	1,6 MW
Største slukeevne	1,42 m ³ /s
Minste slukeevne	0,07 m ³ /s
Vannvei	Helt nedgravd.
Spesielle føringer for rørgate	Rørgata skal ikke berøre det samiske kulturminnet som ligger ca. 40 m øst for elva.
Vei	Det etableres kjøresterkt terreng som permanent adkomst til inntaket etter endt anleggsarbeid.
Samarbeid med reinbeitedistriktet	Det skal vises aktsomhet for reindrifta i området. Veien fra kraftstasjonen skal stenges med bom dersom uønsket allmenn motorisert ferdsel blir et problem for reindriftsnæringen.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dette inkluderer installert effekt og slukeevne. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta EL-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Tromsø kommune ønsker at detaljplanen redegjør for forhold mellom nytt og eksisterende terreng, skjæringer og fylling, sikring mot ras og erosjon i forbindelse med utbyggingen. Videre ønskes en redegjørelse for hvordan kvalitet og kvantitet på vannforsyningen nedstrøms kraftstasjonen skal opprettholdes. Dette er temaer uten betydning for konsesjonsspørsmålet, og vil avklares i en detaljplan.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Det skal vises hensyn til reindrift i området og påregnes avbøtende tiltak med redusert aktivitet i kalvings- og brunstperiodene i anleggsperioden. Av hensyn til reindriftsnæringens aktivitet i området, skal veien fra kraftstasjonen stenges med bom dersom uønsket allmenn motorisert ferdsel viser seg å bli et problem.

Det er registrert et samisk kulturminne ca. 40 m øst for elva, mellom elva og planlagt rørgatetrase. Utbyggingen av Mjeldeelva skal ikke berøre dette funnet. Vi jf. også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Troms fylkeskommune har ingen merknader til tiltaket. Sametinget har ikke uttalt seg. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader*Forholdet til plan- og bygningsloven*

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanddirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttien av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.